

Становище

от доц. д-р Стела Константинова Ангова, УНСС, катедра „Медии и обществени комуникации“

Относно материалите, представени за присъждане на ОНС „доктор“,
от Кирил Аспарухов Камбуров,
докторант към катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“,
Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“
професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“
(Информационно-търсещи системи)
Основание: Заповед РД 38-40/15.01.2018 г. на Ректора на СУ

Тема на дисертацията

СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ

1. Информация за докторанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ в задочна форма в професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“ (Информационно-търсещи системи). Обучението е проведено в периода 2013-2017 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за становище дисертационен труд е с общ обем 207 страници, от които 179 страници основен текст. Съдържанието се състои от увод, три глави, заключение, четири приложения, използвана литература и списък с публикациите по темата на дисертацията.

Представената библиография е доказателство за отличното познаване на литературата по темата на дисертацията. Списъкът на използваните източници съдържа 93 източника, от които 24 на български език, 66 на английски език, 1 на немски език, 1 на френски език, 1 на гръцки език, 1 на японски език. Обемът на приложенията е 19 страници. В текста са систематизирани 5 таблици и 3 фигури, а в приложенията – 1 таблица. Общият брой на цитатите в текста е 244, а в приложенията 3.

В увода актуалността на темата е обоснована с динамичното развитие на информационните технологии. Комуникационният сектор в момента е най-бързо развиващият се и все още не дава признаци на забавяне на растежа или достигане на лимита. Това развитие вече започва да оказва сериозно влияние върху всички сфери от обществения и частния живот и предстои да наблюдаваме трансформации извън комуникационната сфера.

Въвежданият комуникационен софтуер е интуитивно лесен за употреба и подпомага нарастването на броя потребители, които създават, редактират и публикуват съдържание в интернет на подходящи за целта платформи. Технологиите са и двигател в посока „отстраняването“ на книжните тела и заместването им с дигитални публикации, които интегрират в себе си всички познати начини за представяне на съдържание, т.е. позволяват мултимедийно (конвергентно) съдържание за разлика от хартиените издания.

Авторът правилно отбелязва, че „съвременните системи за управление на съдържанието (СУС) са еволюирали от малки проекти за лична употреба, до огромни приложни софтуерни решения, които се опитват и предоставят необходимия инструментариум за създаване, редакция и управление на съдържание – текстово, графично, мултимедийно, а някои от тях предлагат и ролеви модели – автор, редактор, администратор“ (с. 10).

Трудът е концентриран около актуалните, най-разпространени и използвани системи за управление на съдържание, както и основни софтуерни разработки, които създават приложими за публикуване на електронни периодични издания платформи.

Коректно са изведени задължителните атрибути на подобен род научни съчинения: дефинирани са обект и предмет на изследването; посочени за изпълнение са

пет задачи, които да доведат до поставената цел; работата по труда започва от **три хипотези** относно развитието и влиянието на системите за управление на съдържание; описана е тезата относно пълноценната употреба на СУС и разширените им възможности; методологията на изследването е посочена в **14** стъпки.

В **първа глава** на труда главен тематичен център е изследването и анализа на **над 40 системи** за управление на съдържание, разработени и развиващи се през последните 20 години. Те са групирани въз основа на програмния език, на който са написани: Java, PHP, C#, Perl, Ruby, ColdFusion, Python, Tcl, като това е важен **критерий** за осъществяването на анализа. Всяка една от изследваните системи е инсталирана и изследвана самостоятелно с цел получаване на конкретни резултати за анализ и изводи. Системите за управление на съдържанието са разгледани от гледна точка на онлайн платформи за публикуване на периодични издания.

Във **втора глава** е осъществен сравнителен анализ между всички разглеждани системи за управление на съдържание. За целта на анализа авторът е сравнил отделните системи по различни критерии: програмен език, използвани системи за управление на бази от данни (СУБД), лиценз за употреба и др. Систематизиран е **емпиричният материал** и по този начин са показани най-често употребяваните платформи за периодични издания и компютърните езици, на които са написани. Изведени са **основните компоненти**, върху които стъпва разработката на онлайн платформа за електронно периодично издание: **операционна система, средства на средата, база от данни за съхранение на информация**. Направено е и важно пояснение относно честата и лесна употреба на системи за управление на съдържанието – анализът показва тези платформи като удобни за публикуване, делегиращи различни администраторски права и роли, ползваемост в различни сфери: корпоративни и лични блогове, новинарски портали, електронни магазини, електронна научна периодика и т.н.

Трета глава има практико-приложен характер. В нея е апробиран съвременен **модел за СУС**, която да разполага с необходимия инструментариум за разработка на уеб сайт за периодично научно издание. Представено е **онлайн научно периодично издание „Музеи и музеология“**, разработено за целта на дисертацията и разположено на интернет сайта **museite.com** (онлайн платформа за електронно периодично издание в областта на музеите и музеологията). Отчитам като постигната целта **museite.com** да се

заяви в публичното пространство като професионално музеолошко издание с разнообразна информация.

В резултат на извършената работа са посочени следните важни **изводи**: (1) определението най-добра система за управление на съдържанието не е идентично с най-популярна; (2) пред онлайн изданията стоят нови проблеми, свързани с развитието на технологиите и системите за управление на съдържанието; (3) важно е да бъдат определени критерии за избор на система; (4) животът на версия на СУС е до две години поради голяма динамика на софтуерната среда.

Трудът показва качествата на автора за научна работа – налице е добър академичен език, познаване на актуални и важни изследвания, познаване на практиката, логика на изложението, аналитичност и аргументативност.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Ще изведа най-важните постижения на автора, с които считам, че работата му е успешна и важна за научната литература и образованието:

Първо, дисертацията има **оригинален характер** и е посветена на слабо изследван теоретичен и практически проблем. Авторът е осъществил **първото по рода си и голямо по обем проучване на съвременните софтуерни платформи за управление на съдържание**, като ги е подложил на критичен анализ чрез лично тестване на всяка една от тях.

Второ, за целта на анализа са идентифицирани **над 40 системи за управление на съдържанието** за голям времеви период – последните **20 години**, и са посочени позитивите и негативите от прилагането им при създаване на научна електронна периодика.

Трето, докторантът показва познаване в дълбочина на изследователския проблем чрез детайлно описание и анализ на всяка от посочените платформи, както и програмните им езици. Автор е на **платформа за научно периодично издание с цел тестване на отделни системи**, подходящи за дизайн, достъпване и управление на електронни периодични издания, базирани онлайн.

Четвърто, разработил е критериална система за оценка на софтуерни платформи за управление на съдържание онлайн с два основни модула – използван компютърен език и възможности за управление на бази от дигитални активи. Критериите са приложени за сравнителен анализ при оценка на изследваните в дисертацията системи за управление на съдържание.

Пето, авторът не само анализира, но и прилага на практика познанията си като създава конкретна платформа за развитие на периодично научно списание по темата за музеологията в България, която да послужи за модел за създаване, поддържане и дистрибутиране на онлайн базирани периодични научни издания. От това следва, че дисертацията има **силно изразен приложен характер**, от чиято разработка могат да се възползват издатели на периодични издания, висши училища, библиотеки, автори на научни текстове и др.

4. Оценка на публикациите

Приложени са **осем публикации** по темата на дисертационния труд, от които едната е в чуждестранно издание, а две са под печат. Научната продукция надвишава сериозно законовите изисквания и категорично отговаря на заложените стандарти за качество. Посочени са на с. 207.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем 56 с. В него пълноценно е пресъздадено съдържанието на дисертационния труд. Изразявам **съгласие с формулираните приноси**, които са разделени на приноси с общ теоретичен характер (два – за първенството в изследваната тема и създадената система от критерии) и приноси с практико-приложен характер (отново два – относно аргументираната възможност за приложението на софтуерните системи към онлайн базирани периодични списания и разработения модел на електронно периодично издание).

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Имам две критични бележки към автора, които в никакъв случай не отнемат от качествата на извършената работа. Първата е относно липсата на изводи след всяка глава. Втората е по-скоро техническа и се отнася до отсъствието на приноси в дисертацията, които са посочени само в автореферата.

Бих желала да задам **въпрос**, като правя разлика между българската електронна научна периодика, която е отворена за свободен достъп, и англоезичната, която в повечето случаи може да се ползва срещу заплащане. Възможностите на онлайн платформите за бързо и лесно публикуване ще създадат ли реални условия за свободен достъп до научни публикации или независимо от наличието на качествен софтуер със свободен код научните достижения ще бъдат на разположение на малък брой специфична аудитория?

7. Заключение

Взимайки под внимание актуалността на труда, изследователския усет, качествените приноси, които са от полза за образователната сфера, издателския сектор в полето на науката, авторите на научни текстове, значението на проведените изследвания и направените изводи, публикациите по темата на дисертацията, както и посочените приноси, препоръчвам на Кирил Аспарухов Камбуров да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Информационно-търсещи системи).

12.03.2018

доц. д-р Ст. Ангова